

FOLKETINGSTIDENDE A

FOLKETINGET

Lovforslag nr. L Forslagsnummer

Folketinget -NaN

Fremsat den [XX 2015] af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v.

(Ændring af kompetencen til at udpege medlemmer til Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd og præcisering af muligheden for undtagelsesvist at forlænge udpegningsperioden)

§ 1

I lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 10. april 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, 2. pkt., ændres »uddannelses- og forskningsministeren« til: »bestyrelsen«.

2. I § 14, stk. 2, 1. pkt., ændres »Uddannelses- og forskningsministeren« til: »Bestyrelsen«.

3. I § 40 indsættes efter »Uddannelses- og forskningsministeren«: »henholdsvis bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd«, og efter »§ 10, stk. 3,« indsættes: »§ 14, stk. 3,«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger
 - 2.3. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Den daværende regering (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) samt Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgik den 3. oktober 2013 aftale om Danmarks Innovationsfond - fonden for strategisk forskning, højteknologi og innovation.

Det fremgår af aftalen, at Det Frie Forskningsråd skulle evalueres af et internationalt evalueringspanel inden udgangen af 2014. Evalueringen skulle bl.a. have fokus på strukturelle forhold. Evalueringspanelets rapport om Det Frie Forskningsråd »Evaluation of the Danish Council for Independent Research« blev offentliggjort i oktober 2014.

Med lovforslaget overgår retten til at udpege medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd fra uddannelses- og forskningsministeren til bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd.

Endvidere præciseres det, at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd undtagelsesvis kan forlænge udpegningsperioden for medlemmer af de faglige forskningsråd. Det var forudsat i de specielle bemærkninger til § 40 i lov om forskningsrådsgivning m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 109 som fremsat, s. 11, at medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd undtagelsesvist kunne forlænges ud over deres normale udpegningsperiode. Imidlertid fremgik ændringen ikke af selve lovforslagets tekst, hvilket der nu rettes op på.

2.1. Gældende ret

Det Frie Forskningsråd er reguleret i kapitel 4 i lov om forskningsrådsgivning m.v. Det Frie Forskningsråd består af en bestyrelse og et antal faglige forskningsråd.

Bestyrelsen består af en formand og 8 medlemmer. Bestyrelsen tegner rådet og varetager sammen med de faglige råd den forskningsfaglige rådgivning af bl.a. uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og regeringen. Bestyrelsen nedsætter og navngiver efter egen vurdering op til seks

faglige forskningsråd. Der er i dag nedsat fem faglige forskningsråd, der består af i alt 75 medlemmer. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige forskningsråd, men bestyrelsen udmønter ikke de konkrete bevillinger, idet det alene er de faglige forskningsråd, der har bevillingskompetence.

De faglige forskningsråds opgave er at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer og give forskningsfaglig rådgivning inden for det pågældende råds videnskabelige områder.

Formand og medlemmer af bestyrelsen og medlemmer af de faglige forskningsråd udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab. Det er et krav, at medlemmer af bestyrelsen og de faglige forskningsråd er anerkendte forskere. Medlemmer af de faglige forskningsråd skal udpeges på en sådan måde, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning.

2.2. Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger

Evalueringspanelet anbefaler, at der sikres en passende uafhængighed mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og Det Frie Forskningsråd, og at Det Frie Forskningsråd får øget autonomi som samlet råd. I evalueringsrapporten indikereres det, at en større autonomi for Det Frie Forskningsråd kan ske, ved at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd får en mere markant og selvstændig profil.

Det er derudover evalueringspanelets anbefaling, at der er behov for større transparens i processen ved udpegning af medlemmer til Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd og bestyrelse. Panelet anbefaler i den forbindelse, at kompetencekrav og proceduren ved udpegning af medlemmerne af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd og bestyrelse defineres klarere og offentliggøres.

2.3. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Uddannelse- og Forskningsministeriet kan tiltræde evalueringspanelet's anbefalinger i forhold til at sikre en passende uafhængighed mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og Det Frie Forskningsråd.

Det foreslås at efterkomme panelet's anbefalinger ved, at retten til at udpege medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd overgår fra uddannelses- og forskningsministeren til bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd. Medlemmerne af bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd udpeges som hidtil af ministeren.

Den foreslåede ændring giver tillige bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd en mere markant profil og større tyngde i forhold til bestyrelsens overordnede styring af rådets aktiviteter og medvirker samtidig til en større autonomi for Det Frie Forskningsråd som et samlet råd.

Forslaget medvirker endvidere til at skabe klarere linjer og øget gennemskuelse ved at placere kandidatvurdering og beslutningskompetence vedrørende udpegningen af medlemmer til Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd i et og samme organ.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer, at uddannelses- og forskningsministeren ikke skal udpege medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd, hvilket vil medføre en mindre administrativ lettelse for Uddannelses- og Forskningsministeriet. Medlemmerne af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd vil i stedet blive udpeget af rådets bestyrelse, hvilket vil medføre en mindre administrativ byrde for Det Frie Forskningsråds bestyrelse og sekretariat. Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den [XX 2015] til den [XX 2015] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Nordjylland, Region Sjælland, Region Syddanmark, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Moder-

niseringsstyrelsen, Nationalbanken, Rigsrevisionen, Statens Administration, Copenhagen Business School – Handelshøjskolen, Danmarks Tekniske Universitet, IT-Universitetet i København, Københavns Universitet, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Arkitektskolen Aarhus, Center for Regional- og Turis- meforskning, Danmarks Designskole, Danmarks Meteorologiske Institut, Dansk Arkitektur Center, Dansk Center for Forskningsanalyse, Dansk Institut for Internationale Studier, Det Informationsvidenskabelige Akademi, Det Kongelige Bibliotek, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, Designskolen Kolding, Forsvarsakademiet, Institut for Menneskerettigheder, IT-Vest, Kennedy Centret – Nationalt forsknings- og rådgivningscenter for genetik, synshandicap og mental retardering, Nationalmuseet, Naturhistorisk Museum, Rigsarkivet, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Statens Museum for Kunst, Statens Serum Institut, Statsbiblioteket, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers fond til almene formaal, Bitten og Mads Clausens Fond, Carlsbergfondet, Danmarks Akkrediteringsinstitution, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Vækstråd, Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond, Det Frie Forskningsråd, Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, Fabrikant Mads Clausens Fond, Fonden Teknologirådet, Friluftsrådet, Kræftens Bekæmpelse, Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Novo Nordisk Fonden, Oticonfonden, Rockwool Fonden, Trygfonden, Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, Veluxfonden, Vækstfonden, Danmarks Akkrediteringsinstitution, Advokatsamfundet, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CO-industri, Danish institute for study abroad, Danmarks Erhvervsforskningsakademi, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Danske Handicaporganisationer, DI, Danish Society for Education and Business, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Det Ethiske Råd, DM – Dansk Magisterforening, Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FTF, Godkendt Teknologisk Service, Højskoleforeningen, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Branchen, KL, Kulturministeriets Rektorer, Landbrug og Fødevarer, LO Lægeforeningen, Lægemedelindustriforeningen, Mellempfolkeligt Samvirke, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Rektorkollegiet, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle uddannelser og Sektorforskningens Direktørkollegium.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindre administrativ lettelse for Uddannelses- og Forskningsministeriet	Mindre administrativ byrde for Det Frie Forskningsråds bestyrelse og sekretariat
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1*

Med den gældende § 11, stk. 1, er det fastsat, at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd efter egen vurdering nedsætter og navngiver op til seks faglige forskningsråd, og at bestyrelsen som ét af de faglige forskningsråd kan nedsætte et tværfagligt forskningsråd, som kan bestå af medlemmer udpeget af uddannelses- og forskningsministeren efter § 14, stk. 2, til varetagelse af tværfaglige opgaver.

Som en konsekvens af forslaget om at lade udpegningsretten i forhold til medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd overgå fra uddannelses- og forskningsministeren til bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd, foreslås det, at henvisningen til uddannelses- og forskningsministeren ændres til bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd.

Til nr. 2

Af den gældende § 14, stk. 2, fremgår det, at uddannelses- og forskningsministeren udpeger op til 75 medlemmer til de faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og således, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning.

Det foreslås, at bestyrelsen fremadrettet udpeger medlemmerne af de faglige forskningsråd.

Med forslaget er bestyrelsen ved udpegningen, på samme måde som uddannelses- og forskningsministeren er det efter gældende lovgivning, forpligtet til at udpege medlemmerne af de faglige forskningsråd i deres personlige egenskab og sikre, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning. Uddannelses- og forskningsministerens udpegnings af medlemmer til de faglige forsknings-

råd er hidtil sket på baggrund af en indstilling fra bestyrelsen. Denne indstilling er sket efter åbent opslag, dvs. at bestyrelsen ikke har kunnet indstille medlemmer til ministeren, som ikke har været bragt i forslag på baggrund af det åbne opslag. Det forudsættes, at bestyrelsen også fremadrettet alene vil udpege medlemmer, som har været bragt i forslag på baggrund af det åbne opslag. I tråd med evalueringspanelets anbefalinger er det herved tanken, at bestyrelsen sikrer størst mulig transparens i udpegningsprocessen.

Til nr. 3

Lovens § 40 fastsætter, at uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvist kan forlænge udpegningsperioden for formænd, medlemmer og suppleanter af de af loven omfattede organer for en begrænset periode ud over den normale udpegningsperiode.

Der er tale om en samlet bestemmelse, der omfatter alle de af loven omfattede organer, dvs. medlemmer af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Det Frie Forskningsråd og Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Som følge af forslaget om at overføre retten til at udpege medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd fra uddannelses- og forskningsministeren til bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd foreslås det, at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd indsættes i bestemmelsen på samme måde som uddannelses- og forskningsministeren, sådan at bestemmelsen fremadrettet omfatter udpegningsforetaget af uddannelses- og forskningsministeren henholdsvis bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd.

Endelig præciseres det, at muligheden for undtagelsesvist at forlænge udpegningsperioden også gælder for medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd. Det var forudsat i de specielle bemærkninger til § 40 i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 109 som fremsat, s. 11, at medlemmer af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd undtagelsesvist

kunne forlænges ud over deres normale udpegningsperiode. Ved en fejl fremgik imidlertid ikke af selve lovforslagets tekst en henvisning til lovens § 14, stk. 3, der omhandler den normale udpegningsperiode for medlemmer af Det Frie Forskningsråd faglige forskningsråd. Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en henvisning til lovens § 14, stk. 3, i bestemmelsen.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2016. Loven finder anvendelse ved Det Frie Forskningsråds bestyrelses udpegninger af medlemmer af faglige forskningsråd efter dette tidspunkt.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 11. Bestyrelsen nedsætter og navngiver efter egen vurdering op til seks faglige forskningsråd. Som ét af de faglige forskningsråd kan bestyrelsen nedsætte et tværfagligt forskningsråd, som kan bestå af medlemmer udpeget af uddannelses- og forskningsministeren efter § 14, stk. 2, til varetagelse af tværfaglige opgaver.

Stk. 2-5. ---

§ 14. ---

Stk. 2. Uddannelses- og forskningsministeren udpeger op til 75 medlemmer til de faglige forskningsråd. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og således, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning.

Stk. 3-5. ---

§ 40. Uddannelses- og forskningsministeren kan undtagelsesvis forlænge udpegningsperioden for formænd, medlemmer og suppleanter af de af loven omfattede organer, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i § 4, stk. 4, § 10, stk. 3, og § 32, stk. 4.

§ 1

I lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 10. april 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, 2. pkt., ændres »uddannelses- og forskningsministeren« til: »bestyrelsen«.

2. I § 14, stk. 2, 1. pkt., ændres »Uddannelses- og forskningsministeren« til: »Bestyrelsen«.

3. I § 40 indsættes efter »Uddannelses- og forskningsministeren«: »henholdsvis bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd«, og efter »§ 10, stk. 3,« indsættes: »§ 14, stk. 3,«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.